

CONTABILITATEA ȘI FISCALITATEA CONTRACTELOR DE LEASING

Covaliov Georgeta,
Auditor, CIPA,

Georgeta Covaliov

SUBIECTE:

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRILOR NAȚIONALE
ALE REPUBLICII MOLDOVA

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRILOR NAȚIONALE

SNC "Contracte de leasing", obiectivul prezentului standard constă în stabilirea modului de contabilizare a operațiunilor de leasing și de prezentare a informațiilor aferente în situațiile financiare ale locatarilor și locatorilor.

În prezentul standard noțiunile utilizate semnifică:

Contract de leasing – contract potrivit căruia locatorul cedează locatarului, contra unei plăți sau serii de plăți, dreptul de utilizare a activului pentru o perioadă convenită de timp. În sensul prezentului standard noțiunea de leasing cuprinde de asemenea arenda, locațiunea (închirierea).

Contract de leasing financiar – contract de leasing în care partea preponderentă din riscurile și beneficiile aferente deținerii activului transmis în leasing trece de la locator la locatar.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

SNC "Contracte de leasing", obiectivul prezentului standard constă în stabilirea modului de contabilizare a operațiunilor de leasing și de prezentare a informațiilor aferente în situațiile financiare ale locatarilor și locatorilor.

În prezentul standard noțiunile utilizate semnifică:

Contract de leasing operațional – orice contract de leasing care nu reprezintă contract de leasing financiar.

Chirie contingentă – o parte din plățile de leasing care nu se fixează în contractul de leasing în mărime valorică determinată, ci se stabilește în baza altor indicatori (de exemplu, un procent din volumul lor).

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Durată de funcționare utilă – durata estimată (probabilă) de utilizare a activului care rămîne de la începutul termenului de leasing, dar nu se limitează la acest termen, în decursul căreia entitatea așteaptă obținerea beneficiilor din utilizarea activului.

Plăți minime de leasing – plăți (rate) efectuate de către locatar pe durata contractului de leasing, care cuprind: principalul (valoarea rambursabilă a activului transmis în leasing), dobînda de leasing, valoarea reziduală garantată. În plățile minime de leasing nu se includ: chiria contingentă, impozite, plăți de asigurare, cheltuieli de reparație, de întreținere și alte cheltuieli aferente activului transmis în leasing, valoarea reziduală negarantată.

Principalul (valoare rambursabilă) – valoarea activului transmis în leasing care urmează a fi rambursată locatorului pe parcursul termenului de leasing și nu include dobînda de leasing.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Valoare justă – suma cu care activul ar putea fi schimbat benevol în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții normale între părți interesate, independente și bine informate.

Valoare reziduală garantată – o parte din valoarea reziduală a activului transmis în leasing, recuperarea căreia este garantată locatorului.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

*Activul primit în leasing financiar se evaluează la **cost de intrare** care include:*

- 1) principalul (valoarea rambursabilă a activului);
- 2) valoarea reziduală garantată;
- 3) costurile direct atribuibile primirii activului în leasing (de exemplu, costurile legate de încheierea contractului de leasing, de transport, de asigurare în drum, de pregătire a activului pentru utilizarea prestabilită), care conform condițiilor contractului se suportă de către locatar.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRILOR NAȚIONALE

Pct.14 Prima de asigurare aferentă activului primit în leasing (cu excepția costului asigurării în drum), care conform condițiilor contractului se suportă de către locatar, se atribuie la costuri/cheltuieli curente în funcție de destinația și locul de utilizare a obiectului respectiv. În cazul în care costurile de asigurare depășesc pragul de semnificație prestabilit și se referă la două sau mai multe perioade de gestiune, ele pot fi contabilizate ca cheltuieli anticipate cu decontarea ulterioară la costuri și/sau cheltuieli curente în modul prevăzut de politicile contabile ale locatarului.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Conform prevederilor **pct.6** al SNC "Contracte de leasing", în funcție de gradul de repartizare între locator și locatar a riscurilor și beneficiilor aferente deținerii activelor transmise în leasing, se delimitează două tipuri de leasing: financiar și operațional.

Toate riscurile și recompensele (inclusiv proprietatea economică) inerente obiectului închiriat (și nu dreptul de proprietate) sunt în esență transferate de la locator la locatar?

✓ **da** = contract de leasing financiar;

✓ **nu** = contract de leasing operațional

Tipul leasingului se stabilește la începutul termenului de leasing în baza condițiilor contractuale și trebuie să fie identic pentru locatar și locator.

În cazul în care contractul de leasing nu conține nici o condiție indicată în pct.8 din prezentul standard, contractul de leasing se consideră operațional.

Contabilitatea leasingului operațional (arendei, locațiunii)

Contabilitatea leasingului operațional la locator.

Activele transmise în leasing operațional se reflectă în bilanțul locatorului. SNC „Contracte de leasing”, **pct. 44** prevede că costurile directe inițiale, aferente nemijlocit negocierii și încheierii contractului de leasing operațional (de exemplu, comisioane pentru căutarea locatarului, servicii de evaluare, juridice) care conform condițiilor contractului se suportă de către locator, se constată ca cheltuieli curente. În cazul în care aceste costuri depășesc pragul de semnificație prestabilit și se referă la două sau mai multe perioade de gestiune, ele pot fi contabilizate ca cheltuieli anticipate cu decontarea ulterioară în limita termenului de leasing la costuri și/sau cheltuieli curente în modul prevăzut de politicile contabile ale locatorului.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului operațional la locator.

Potrivit **pct. 45** din standard, plățile de leasing operațional primite sau de primit conform condițiilor contractuale se recunosc ca **venituri curente pe durata termenului de leasing conform contabilității de angajamente pe o bază sistematică** prevăzută în politicile contabile ale locatorului.

Amortizarea activelor transmise în leasing operațional se calculează de locator în conformitate cu cerințele SNC „Imobilizări necorporale și corporale” prin metoda acceptată în politicile contabile și nu neapărat prin metodele aplicate pentru mijloacele fixe proprii. Costurile aferente returnării activelor transmise în leasing suportate de către locator, se înregistrează ca cheltuieli curente și/sau anticipate, în funcție de pragul de semnificație prestabilit în politicile contabile.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului operațional la locator.

În cazul leasingului operațional locatorul efectuează următoarele operațiuni:

- ✓ contabilizează activele transmise în leasing operațional în conturile contabilității financiare;
- ✓ calculează amortizarea activelor transmise în arendă atât în contabilitatea financiară, cât și în scopuri fiscale;
- ✓ constată plata de leasing ca venit operațional pe măsura calculării acesteia;
- ✓ suportă cheltuielile de reparație și modernizare a activelor transmise în leasing (dacă contractul nu prevede altfel);
- ✓ înregistrează ca venit (cheltuieli) sancțiunile calculate pentru încălcarea condițiilor contractului de leasing operațional;
- ✓ primește de la locatar activele arendate după expirarea termenului de leasing sau la anularea contractului de leasing operațional.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului operațional la locatar

Activele primite în leasing operațional se reflectă de către locatar în conturile extrabilanțiere la valoarea convenită de părți în contractul de leasing (pct.26).

Costurile directe aferente nemijlocit intrării (restituirii) activului primit în leasing și costurile de întreținere, care conform clauzelor contractului se suportă de către locatar, se înregistrează ca costuri sau cheltuieli curente în funcție de destinația și locul de utilizare a activului respectiv. În cazul în care aceste costuri depășesc pragul de semnificație prestabilit și se referă la două sau mai multe perioade de gestiune, ele pot fi reflectate în componența cheltuielilor anticipate cu decontarea ulterioară la cheltuieli curente în modul prevăzut de politica de contabilitate a locatarului (pct.27).

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului operațional la locatar

Plățile de leasing se atribuie la costuri sau cheltuieli curente în funcție de destinația și locul de utilizare a activului primit în leasing conform contabilității de angajamente pe o bază sistematică care reflectă obținerea avantajelor din utilizarea activului de- a lungul termenului de leasing.

În cazul leasingului operațional locatarul efectuează următoarele operațiuni:

- înregistrează activele primite în leasing operațional în conturi extrabilanțiere la valoarea prevăzută în contractul de leasing operațional;
- constată plata de arendă ca consumuri sau cheltuieli, în funcție de destinația și locul utilizării activelor arendate;
- suportă cheltuielile legate de întreținerea activelor arendate (dacă contractul nu prevede altfel);
- reflectă ca cheltuieli (venituri) sancțiunile calculate pentru încălcarea condițiilor contractului de leasing operațional.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Exemplul 1. În luna mai 201X entitatea "A" a transmis entității "B" în leasing operațional pe un termen de 2 ani un autocamion. Conform contractului de leasing valoarea reziduală garantată constituie 320 000lei. Costul de intrare al autocamionului constituie 1 265 000lei, valoarea reziduală - 65 000lei. Amortizarea se calculează prin metoda casării liniare confor normei anuale de 10%. Plățile lunare de leasing constituie 18 000lei, inclusiv TVA. Autocamionul este folosit în scop de distribuție a produselor.

De întocmit formulele contabile și calculele aferente leasingului autocamionului la locatar și locator.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Înregistrări contabile privind leasingul operational conform SNC

Nr. crt.	Conținutul operațiunilor	Suma, lei	Correspondența conturilor			
			la locator		la locatar	
			debit	credit	debit	credit
1	2	3	4	5	6	7
1.	Transmiterea utilajului în leasing	1 265 000	123	123		
2.	Primirea utilajului în leasing	320 000			911	
3.	Calcularea plății de leasing lunare (fără TVA)	15 000	2311	6116	712	5213
4.	Reflectarea sumei TVA aferente plății de leasing operațional lunare	3 000	2311	5344	5344	5213
5.	Calcularea amortizării lunare	10 000	7116	124		
6.	Incasarea / Achitarea plății de leasing	18 000	242	2311	5213	242
7.	Returnarea utilajului locatorului	320 000				911
8.	Primirea autocamionului de la locatar	1 265 000	123	123		

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului financiar. Contabilitatea leasingului financiar la locator

Potrivit pct. 35 din SNC „Contracte de leasing” locatorul înregistrează transmiterea activului în leasing financiar ca ieșire a obiectului corespunzător. În acest scop la începutul termenului de leasing se contabilizează:

- ✓ decontarea amortizării și pierderilor din depreciere acumulate pînă la transmiterea activului în leasing financiar (dacă acestea există);
- ✓ majorarea concomitentă a creanțelor și veniturilor anticipate la suma valorii rambursabile și reziduale garantate a activului transmis în leasing financiar;
- ✓ majorarea cheltuielilor anticipate și diminuarea valorii contabile a activului transmis în leasing financiar. Activul transmis în leasing financiar se reflectă la cont extrabilanțier.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului financiar. Contabilitatea leasingului financiar la locator

Pe măsura survenirii termenelor de achitare a plăților de leasing, stabilite prin contractul de leasing, locatorul reflectă:

- reclasificarea creanțelor pe termen lung privind leasingul;
- recunoașterea venitului din leasingul financiar
 - în mărimea valorii rambursabile;
 - în partea obînzii de leasing.
- reclasificarea cheltuielilor anticipate pe termen lung.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului financiar. Contabilitatea leasingului financiar la locator

Plățile de leasing cuprind doua elemente principale:

- ❖ principalul (valoarea de răscumpărare) și
- ❖ dobânda de leasing.

Mărimea, modul de calcul, periodicitatea achitării se stabilesc în contract. De regulă, ratele de leasing se achită în părți egale pe fiecare perioadă de plată. În acest context apare necesitatea repartizării ratelor de leasing între principalul și dobândă.

La finele perioadei de gestiune pe parcursul termenului de leasing financiar locatorul reflectă cota parte a:

- ❑ creanțelor pe termen lung;
- ❑ veniturilor anticipate pe termen lung; cheltuielilor anticipate pe termen lung

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului financiar la locatar

Potrivit pct.12 din standard costul de intrare a activului primit în leasing financiar de către locatar cuprinde 3 componente:

- ✓ *principalul (valoarea rambursabilă a activului);*
- ✓ *valoarea reziduală garantată;*
- ✓ *costurile direct atribuibile primirii activului în leasing (de ex., costurile legate de încheierea contractului de leasing, de transport, de asigurare în drum, de pregătire a activului pentru utilizarea prestabilită), care conform condițiilor contractului se suportă de către locatar.*

La primirea activului în leasing financiar locatarul determină plățile minime de leasing și stabilește:

- durata de funcționare utilă a activului, care nu poate depăși termenul contractului de leasing;
- metoda de calculare a amortizării activului.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului financiar la locatar

În decursul termenului de leasing locatarul reflectă:

- calculul amortizării;
- deprecierea activului;
- costurile de întreținere, reparație, asigurare a activului.

Plățile de leasing financiar care se efectuează de locatar în decursul termenului de leasing includ:

- ❖ părțile principalului (reducerea valorii rambursabile a activului primit în leasing); și
- ❖ dobânzile de leasing.

Pe măsura survenirii termenelor de plată, plățile aferente valorii rambursabile a activului primit în leasing se contabilizează ca diminuare a cotei-părți curente a datoriilor pe termen lung și majorare a datoriilor curente.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Contabilitatea leasingului financiar la locatar

Dobînda de leasing se calculează în decursul termenului de leasing pe măsura survenirii termenelor de plată prin metodă prevăzută în contractul de leasing și se înregistrează ca cheltuieli curente sau se capitalizează conform SNC „Costurile îndatorării”.

La finele perioadei de gestiune pe parcursul termenului de leasing financiar locatarul reflectă cota parte a datoriei privind leasingul.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Conform **SNC Diferențe de curs valutar și de sumă**, pct.5. Operațiunile în valută străină

includ:

- 1) exportul/importul de active, servicii, lucrări, alte operațiuni de comerț internațional;
- 2) primirea/acordarea creditelor și împrumuturilor în valută străină;
- 3) efectuarea investițiilor financiare în valută străină (procurarea valorilor mobiliare, cotelor de participație în capitalul social al entității străine etc.);
- 5) eliberarea avansurilor spre decontare, primirea/transmiterea bunurilor în leasing și alte operațiuni în valută străină între rezidenții Republicii Moldova permise de legislația în vigoare.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Conform **SNC Diferențe de curs valutar și de sumă**, Modul de documentare a diferențelor de curs valutar aferente operațiunilor în valută străină cu rezidenții RM este condiționat de data recalculării în monedă națională a activelor și creanțelor în valută străină.

Diferențele de curs valutar înregistrate la data achitării creanțelor și datoriilor trebuie documentate în același mod ca și operațiunile efectuate cu nerezidenții, adică în baza documentelor de plată (ordine de plată, extrase de cont).

Diferențele de curs valutar calculate la data raportării trebuie confirmate prin documentul primar tipizat „Act de confirmare a creanțelor și datoriilor în valută străină aferente operațiunilor economice între rezidenții Republicii Moldova” (în continuare - act de confirmare a creanțelor și datoriilor în valută străină). Formularul actului nominalizat și instrucțiunea privind modul de completare a acestuia sînt aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 71 din 30.05.2014 (MO nr. 153-159/ 13.06.2014).

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Formular tipizat
Anexa nr. 1
la Ordinul Ministrului Finanțelor
al Republicii Moldova
nr. ____ din ____ 2014

Act de confirmare a creanțelor și datoriilor
în valută străină aferente operațiunilor economice între rezidenții Republicii Moldova
din _____ 20__

Nr. _____

Denumirea entității-emitent

Adresa _____

Cod fiscal/IDNO _____

Denumirea entității-destinatar

Adresa _____

Cod fiscal/IDNO _____

Curs oficial al MDL:
USD _____
EURO _____

Altă valută străină

Entitatea-emitent					Entitatea-destinatar					Mențiuni
Denumirea elementului contabil	Valoarea în:			Echivalentul în MDL	Denumirea elementului contabil	Valoarea în:			Echivalentul în MDL	
	USD	EURO	Altă valută străină			USD	EURO	Altă valută străină		
Creanțe					Datorii					
Datorii					Creanțe					
Avansuri primite					Avansuri acordate					
Avansuri acordate					Avansuri primite					

Conducătorul entității-emitent _____

Contabil-șef _____

Conducătorul entității-destinatar _____

Contabil-șef _____

Georgeta Covaliov

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Exemplul 2. Pe data de 10.05.201X entitatea "Alfa" a transmis în leasing entității "Beta" un autoturism pe un termen de 36 luni. Conform contractului, după expirarea termenului de leasing, la 09.05.201X+3, autoturismul trece în proprietatea locatarului. Valoarea de intrare a autoturismului este egală cu valoarea rambursabilă și constituie 34 152 eur, recalculat la cursul BNM din data de 10.05.201X 1 eur=18,6839 lei, ce constituie 638 092,55 lei.

Valoarea rambursabilă în lei este reflectată în factura WH 0675647 din 10.05.201X.

Dobînda de leasing constituie 9% din valoarea rambursabilă neachitată a activului și se achită lunar până la data de 10. La începutul termenului de leasing locatarul achită un avans în mărime de 10% din valoarea rambursabilă și constituie 63 809,26 lei. Avansul va fi luat în considerație la achitarea datoriei față de locator începînd cu luna a 30-a.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Exemplul 2. Conform prevederilor contractuale, suma plăților de leasing lunare constituie 759,10 eur și se va achita la cursul comercial al BC „Victoriabank” SA din data achitării. La data de 10.06.201X principalul a fost calculat în sumă de 581,79 eur și dobânda de leasing - 177,31 eur. Cursul comercial la data achitării a constituit 19,00 eur.

Amortizarea autoturismului se calculează conform metodei liniare, norma amortizării anuale fiind 12,5%. Autoturismul va fi folosit de către secția vânzări.

La primirea autoturismului în leasing locatarul a suportat următoarele cheltuieli:

- 1) comision unic achitat locatorului în sumă de 683,04 eur, echivalentul a 12 761,85 lei;
- 2) prima de asigurare CASCO pentru primul an - 1 536,84 eur, echivalentul a 28 714,16 lei;
- 3) prima de asigurare obligatorie pentru anul 201X - 1 920 lei;
- 4) cheltuieli legate de înregistrarea și punerea la evidență a autoturismului - 1 150 lei. Conform politicii de contabilitate cheltuielile sus-menționate sunt considerate nesemnificative.

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Exemplul 2.

Se cere de: întocmit formulele contabile și calculele aferente leasingului autoturismului la locatar și locator.

În baza datelor din exemplu, locatorul și locatarul vor contabiliza operațiunile economice în modul următor:

2. CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM REGLEMENTĂRIILOR NAȚIONALE

Înregistrări contabile privind leasingul financiar

Nr.crt	Conținutul operațiunilor	Suma, lei	Corespondența conturilor			
			la locator		la locator	
			debit	credit	debit	credit
1	2	3	4	5	6	7
1	Reflectarea avansului încasat (plătit) în contul achitării valorii rambursabile a autoturismului transmis (primit) în leasing	63 809,26	242	523, 423	224, 162	242
2	Reflectarea valorii rambursabile a autoturismului transmis (primit) în leasing	638 092,55	1612	424	121	4213
3	Reflectarea valorii contabile a autoturismului transmis în leasing	638 092,55	171	123	-	-
4	Reflectarea comisionului unic achitat locatorului	12 761,85	-	-	121	242
5	Reflectarea primei de asigurare CASCO	28 714,16	-	-	712	542
6	Reflectarea primei de asigurare obligatorie	1 920	-	-	712	542
7	Reflectarea cheltuielilor legate de înregistrarea și punerea la evidență a autoturismului	1 150	-	-	121	521
8	Reflectarea cotei curente a:creanțelor/datoriilor care urmează a fi incasate/achitate în anul curent (primul an) [63 809,26 + (638 092,55-63809,26) /3],veniturilor anticipate pe termen lung,cheltuielilor anticipate pe termen lung	255 237,02 255 237,02 255 237,02	2322 424 261	1612 535 171	4213 - -	541 - -
9	Calcularea sumei amortizării lunare a autoturismului primit în leasing [(638 092,55+12 761,85+1 150)x0,125:12]	54 333,71	-	-	712	124
10	Trecerea la creanțe/datorii curente a valorii rambursabile lunare a autoturismului la scadența (581,79 eur x 18,6839 lei)	10 870,11	231	232	541	521
11	Trecerea la venituri curente a valorii rambursabile a autoturismului la scadența	10 870,11	535	611	-	-
12	Decontarea la cheltuieli curente a cotei valorii contabile a autoturismului aferente primului an	10 870,11	711	261	-	-
13	Calcularea dobânzii de leasing, pentru prima lună în baza facturii WA 0120852 din 10.06.201X [177,31 eur x 19 lei]	3 368,89	231	611	714	521
14	Incasarea/achitarea :valorii rambursabile aferentă primei luni(581,79 eur x 19 lei)b) dobânzii de leasing aferentă primei luni	11 054,01 3 368,89	242 242	231 231	521 521	242 242
15	Reflectarea diferenței de sumă aferentă principalului (581,79 eur x (19,00 lei-18,6839 lei)	183,9	231	622	722	521
16	Reflectarea diferenței de curs valutar aferent datoriei la 31.12					